

Svar på skriftligt spörsmål SSS 393/2015 rd

Svar på skriftligt spörsmål om rättvis och lika tillgång till information för medborgarna

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 393/2015 rd undertecknat av riksdagsledamot Maarit Feldt-Ranta /sd:

Hur har regeringen för avsikt att trygga rättvis och lika tillgång till information för medborgarna,

hur tryggar regeringen en likvärdig behandling av massmedierna,

hur främjar regeringen vårt samhälles öppenhet och slår vakt om yttrandefriheten?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Regeringen eftersträvar att genom sin verksamhet främja yttrandefrihet, öppenhet och likabehandling i vårt samhälle. Mediemiljön i Finland kan sägas vara en av de friaste i världen. I lagstiftningen syns det här i bestämmelserna i grundlagen, men också i de lagar som kompletterar den. Den fria mediemiljön syns utomordentligt väl i regeringens arbete i dess talrika varierande sätt att informera och kommunicera om pågående projekt och fattade beslut.

Lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999, offentlighetslagen) syftar till öppenhet och en god informationshantering i myndigheternas verksamhet samt till att ge enskilda människor och sammanslutningar möjlighet att övervaka den offentliga maktutövningen och användningen av offentliga medel, att fritt bilda sig åsikter samt påverka sådant beslutsfattande som avser offentlig maktutövning och bevaka sina rättigheter och intressen. Enligt 17 § 1 mom i offentlighetslagen ska en myndighet, när den fattar beslut och även i övrigt utför sina uppgifter, se till att möjligheterna att få information om dess verksamhet inte begränsas utan saklig och laga grund och inte mer än vad som är nödvändigt för det intresse som ska skyddas och att de som begär information bemöts jämlikt. En myndighet ska också informera om sin verksamhet och sina tjänster samt om de rättigheter och skyldigheter som enskilda människor och sammanslutningar har i ärenden som anknyter till dess verksamhetsområde.

Statsförvaltningsmyndigheternas kommunikation ska planeras och genomföras med beaktande av kommunikationens betydelse i en effektiv skötsel av myndigheternas lag-

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 393/2015 rd

stadgade uppgifter samt vid samarbetet mellan myndigheterna och medborgar- och intresseorganisationerna.

Enligt förordningen om offentlighet och god informationshantering i myndigheternas verksamhet (1030/1999) ska den information, publikationsverksamhet och kommunikation av annat slag som de statliga förvaltningsmyndigheterna svarar för syfta till öppenhet samt till att sammanställa och sprida sådan information som skapar förutsättningar för enskilda människor och sammanslutningar att bilda sig en så sanningsenlig bild av myndigheternas verksamhet som möjligt, att påverka allmänt betydelsefulla ärenden som är under beredning hos förvaltningsmyndigheterna samt att bevaka sina intressen och rättigheter. Statsförvaltningsmyndigheternas kommunikation ska planeras och genomföras med beaktande av kommunikationens betydelse i en effektiv skötsel av myndigheternas lagstadgade uppgifter samt i samarbetet mellan myndigheterna och medborgar- och intresseorganisationerna. I förordningen stadgas också om planeringen och sättet att ordna kommunikationen.

Statsförvaltningens kommunikationsrekommendation från 2010 ger riktlinjer för de principer och utgångspunkter som också ministerierna och ministrarna ska beakta i fråga om kommunikation och publicitet. Den viktigaste grundrättigheten med avseende på statsförvaltningens kommunikation är rätten att få uppgifter om myndigheters offentliga beslut och om beredningen av dem. Den tar sig uttryck i offentlighetsprincipen samt myndigheternas skyldighet att sammanställa och sprida information.

Förvaltningslagen (434/2003) syftar bland annat till att genomföra och främja god förvaltning samt rättsskydd i förvaltningsärenden. I lagen föreskrivs om grunderna för god förvaltning att myndigheterna ska bemöta dem som uträttar ärenden hos förvaltningen jämlikt och använda sina befogenheter enbart för syften som är godtagbara enligt lag. Myndigheternas åtgärder ska vara opartiska och stå i rätt proportion till sitt syfte. Myndigheterna ska dessutom använda ett sakligt, klart och begripligt språk.

Regeringen har som centralt tema med fokus på öppenhet, yttrandefrihet och likvärdighet att medborgarna ska informeras om regeringens planer och beslut så fort och så omfattande som möjligt. Informationen sprids via olika kanaler.

Journalister har rätt bra tillträde till statsorganens lokaler i Finland. I riksdagen får journalister röra sig mycket fritt. I riksdagen kan ministrarna nås av massmedierna flera gånger i veckan. Hundratals ackrediterade journalister har också tillträde, oftast utan förhandsanmälan, till de presskonferenser som hålls i statsrådsborgen. Mediernas representanter har också möjlighet att vara närvarande i fördragandenas väntrum under stats-

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 393/2015 rd

rådets plenum på torsdagar och på förhand komma överens om intervjuer med ministrar efter sammanträdet.

Inbjudningarna till regeringens och ministrarnas presskonferenser skickas ut i god tid och ofta direktsänder statsrådets kommunikationsavdelning konferenserna även på nätet. Ministrarna deltar också mycket ofta för att svara på frågor i direktsändningar i tv. Efter presskonferenserna uttalar de sig också i mån av möjlighet för enskilda medier. Journalisterna har lätt att nå ministrarna i Finland.

Ministrarna är också aktiva i olika kanaler på de sociala medierna och är också den vägen i växelverkan med medborgarna och massmedierna. Därutöver ger ministrarna också många egna intervjuer för olika massmedier. Att intervjuer begränsas beror oftast på ministrarnas tidsscheman.

Statsrådet skickar dessutom ut talrika pressmeddelanden om ministeriernas och regeringens beslut. Även ministeriernas tal sänds regelbundet bland annat via deras webbplatser. År 2015 skickade bara statsrådets kommunikationsavdelning ut närmare 700 pressmeddelanden.

Bakgrundstillställningar ordnas också regelbundet. År 2015 ordnade till exempel statsrådets kansli egna möten för medlemmarna i chefredaktörsföreningen och föreningen Politiska journalisterna för att ge bakgrundsfakta till den nya modellen för regeringsprogrammet.

Tjänstemännen som ansvarar för kommunikationen på ministerierna och ministrarnas medarbetare står nästan i daglig kontakt med redaktionerna, besvarar frågor, letar rätt på information och anvisar frågeställarna till rätt tjänsteman.

Regeringens, de enskilda ministrarnas och ministeriernas praktiska växelverkan med medier, intressegrupper och medborgare är överlag mycket aktiv och öppen, samtidigt som den eftersträvar likvärdighet och betjänar alla.

Helsingfors 21.1.2016

Statsminister Juha Sipilä